

Persoonlijke impressie van Dick Woudenberg bij het boek
Van Gjalt Zondergeld: "Ons Socialisme UwToekomst!"
Henk Woudenberg en het Nederlands Arbeidsfront (1942-1945).

Mijn vader was een landverrader, een collaborateur, iemand die als NSB-er met de vijand heulde. Hij werd lid van de NSB in 1933, lid van de Tweede Kamer voor die Partij in 1937 en was tijdens de oorlog van 1942 tot 1945 leider van Het Nederlands Arbeidsfront. Dit NAF moet "puur kwantitatief gezien worden beschouwd als de grootste collaborateursorganisatie, groter dus dan de NSB."

Mijn vader is niet direct na de oorlog, om de woede van het volk enigermate te stillen zonder voorafgaand proces geëxecuteerd, waartoe sommige stemmen opriepen. Hij heeft het geluk gehad, dat zijn proces pas in 1948 diende. Hij kwam er van af met de eis doodstraf, uitspraak levenslang. Deze uitspraak werd in cassatie veranderd in 20 jaar gevangenisstraf, waarvan hij er elf heeft uitgezeten. Na zijn vrijlating heeft hij nog elf jaar geleefd. Hij stierf in 1967 op 76-jarige leeftijd.

Geen doodstraf, wél zware mishandeling in de gevangenis. Dit is tijdens de behandeling van zijn zaak niet ter sprake gekomen. Ook is er later in het gezin niet over gesproken. Net zoals er nooit meer is gesproken over de ergste vernederingen die vrouwen kunnen worden aangedaan, zoals mijn moeder en zuster na terugkomst uit Duitsland in juli 1945 ondergingen: bv. – om het pijnlijkste niet te noemen - urenlange visitatie/onderzoek/registratie zonder enige bescherming van kleding – dus volkomen naakt – daarbij steeds weer uitgescholden door snotjongens van nauwelijks twintig jaar met het air alsof zij persoonlijk het verzet hadden georganiseerd en de bevrijding bewerkstelligd. Mijn kleine neefje van vier en nichtje van twee – eveneens ongekled – mochten daarbij toekijken. Ook mijn ontvangst in kamp Vught was geen gespreksonderwerp. De ontvangst vond plaats in de late avond van 31 augustus 1945, eerste verjaardag na de bevrijding van "De Moeder van het verzet, H.M. Koningin Wilhelmina", door volkomen dronken bewakingspersoneel, dat de kolven van hun geweer als knuppel gebruikte, de groep, waartoe ik behoorde, steeds toeroepend, dat zij morgen doodgeschoten zouden worden. Ik geloofde het en was doodsbang. Kort daarvoor was ik zeventien geworden.

In tegenstelling tot sommige vroegere publicaties over mijn vader, waarbij mijn vader wel als een vrijwel kleurloos persoon, "kneedbaar als deeg", wordt afgeschilderd, vind ik het boek van Zondergeld bij eerste lezing objectief, degelijk en van absoluut wetenschappelijk niveau. Er staan een paar fouten in, die correctie behoeven, de één storender dan de ander. De heer Zondergeld heeft voor die fouten zijn excuses aangeboden.

Het is voor mij geen groot plezier een dergelijk boek te lezen. Ik ben nu 82 en dacht veel pijn uit het verleden wel verwerkt te hebben. Maar gevoelens en herinneringen komen weer terug, demonische schimmen uit het verleden: de verloren jeugd, gekenmerkt door verwarring, schuldgevoelens, verdriet, schaamte, minderwaardigheid, sociaal isolement. het bijna bezeten knokken om een plaats in de maatschappij .

Nadat ik mezelf wat toegesproken heb, mag ik dan toch ook de dankbaarheid voelen. Ik ben ook geholpen, door familie, op existentiële momenten door joodse mensen, die toevallig (?) op mijn pad kwamen. Ik ben met veel plezier eerst leraar geweest, een vak dat tot intense verbondenheid kan brengen met alles en iedereen die leeft, later psycho-therapeut, een vak dat ik nog steeds mag uitoefenen.

Ik ben ondertussen drie maal zo oud geworden als mijn, door mij zo zeer bewonderde broer, de grote voetballer, die nauwelijks 25 jaar aan het oostfront sneuvelde.

Ik ben vier maal zo oud geworden als vele van mijn mede-scholieren van de National Politische Erziehungs Anstalt, in NL. Reichsschule genoemd, waar wij werden opgeleid tot toekomstige leiders van het groot-germaanse rijk. Zo velen van hen zijn niet ouder dan negentien, twintig geworden.

Wat hen niet gegund was, was mij wel gegund. Ik mocht de liefde leren kennen. vader worden, van intense vriendschap genieten. Ik kreeg wat inzicht. B.v., dat als gewone mensen, zoals U en ik, wanneer zij gevangen raken in een fundamentalistisch religieus of politiek denken, zij tenslotte kunnen verworden tot onmenselijke. Even heb ik gedacht, dat dit alleen Duitsers kon overkomen door hun nazi-achtergrond. Maar ik weet nu, dat dit ook Nederlanders kan overkomen, als zij met enige groepspermissie in een situatie van vermeende morele superioriteit zich zelf kwijt raken. Ik heb in Vught de voorbeelden van Nederlandse kampbewakers gezien, mijn vader heeft ze meegemaakt, mijn moeder en zuster en zo vele anderen, zodat we niet meer van individuele uitglijders spreken, maar van een zeer donkere eigenschap, die de hele mensheid aankleeft. niet alleen Duitsers en Nederlanders, ook Amerikanen, Russen, Viernammezen, Israëliërs, Palestijnen, Noord-Ierse protestanten en katholieken, Hutsi's, Tutsi's enz.

Ik heb geleerd, dat dualistisch denken, wij beter dan jullie, wij superieur aan jullie, naar de afgrond kan leiden, en dat non-dualistisch denken, wij zijn elkaars naasten, medemensen, elkaars broer en zuster. een mens niet alleen gelukkig kan maken, maar hem/haar tot intense verbondenheid kan brengen. Naast donkere eigenschappen, veel belovende lichte eigenschappen.

En dat het daarbij niet om het denken gaat, maar om het realiseren. Voor mij dagelijks werk. ("Het dagelijks leven als oefening." is de titel van een boek van één van mijn meditatieleraren, Karlfried Graf von Dürckheim, nu niet meer in dit leven.).

Terug naar mijn vader. Van hem heb ik ook veel geleerd. Hij had veel goede eigenschappen, maar ook een paar, die ik niet van hem wil overnemen. Hij was, kort gezegd, een dualistisch denker in de trant van wij hebben het bij het goede eind en jullie zitten er naast. Hij is in dat denken gevangen – en verblind – geraakt, reed scheve schaatsen, verloor zich zelf.... Maar ik denk ook aan hem terug als de spelvader, de speelvader, de vertelvader, de kindergek, bij wie ik - zeer late nakomer – altijd op schoot mocht springen, (ik ruik nog de aangename lucht van zijn sigarenas), die mij leerde lopen, die vrolijk middelpunt en gangmaker was van familiefeesten, maar ook gesprekken kon voeren die ver boven het oppervlakkige uitstegen.... Ik houd van hem.